

Rektor

Duveholmsgymnasiet
Västgötagatan 31
641 80 Katrineholm

2010-06-11

1 (11)

Dnr: 40-2009:1887

Huvudman

Bildningsförvaltningen
Katrineholms kommun
641 80 Katrineholm

Kvalitetsgranskning - Svenska i gymnasieskolan på barn- och fritidsprogrammet vid Duveholmsgymnasiet, Katrineholms kommun

Sammanfattande bedömning:

- Skolinspektionen bedömer att samverkan och anpassningen av undervisningen till studieinriktningen behöver utvecklas i högre grad i kurserna Svenska A och Svenska B och att svensklärarna som en del i detta behöver blir mer förtrogna med programmålen.
- Skolinspektionen bedömer vidare att individanpassningen överlag fungerar väl, men att eleverna behöver ges ett ökat inflytande över innehåll, arbetssätt och arbetsformer samt i högre grad göras medvetna om undervisningens syfte. Litteraturen i undervisningen, främst i kursen Svenska B, bör i högre grad anknytas till eleverna på ett personligt plan. Därutöver behöver undervisningen i svenska i högre utsträckning ta hänsyn till att dagens elever använder många olika medier för att producera och ta del av texter och budskap.
- Resultaten i ämnet behöver också mer systematiskt följas upp och analyseras.

Inledning

Skolinspektionen genomför en kvalitetsgranskning av svenskämnet i gymnasieskolan under höstterminen 2009. Granskningen av barn- och fritidsprogrammet vid Duveholmsgymnasiet i Katrineholm ingår i detta projekt.

Övergripande information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens webbplats (<http://www.skolinspektionen.se/Kvalitetsgranskning/>).

Skolinspektionens kvalitetsgranskningar ska bidra till förbättrad måluppfyllelse genom att tydliggöra behov av utveckling inom prioriterade områden, så att skolor, övriga verksamheter och huvudmän ges ökade förutsättningar för att genomföra förbättringar.

Skolinspektionens kvalitetsgranskningar initieras med utgångspunkt i en nationell risk- och väsentlighetsanalys. Med denna som grund inriktas kvalitetsgranskningen mot områden i behov av förbättring samt mot huvudmän och/ eller skolor. Dessa granskas utifrån i förväg fastställda perspektiv och frågeställningar.

Resultatet av Skolinspektionens kvalitetsgranskning redovisas dels i en övergripande rapport, dels i rapporter med bedömningar för varje granskad skola. Där tar Skolinspektionen ställning till om skolan uppfyller skolförfattningarnas krav och med vilken kvalitet arbetet bedrivs. I de fall behov av åtgärder framkommit ansvarar skolan/huvudmannen för att åtgärder vidtas.

Syftet med granskningen är att bidra till ökad måluppfyllelse i ämnet svenska. Den övergripande rapporten förväntas bidra till en nationell diskussion och en kvalitetshöjning i gymnasieskolans svenskundervisning. Den kunskap som projektet tar fram förväntas bli ett redskap för skolutveckling med avseende på anpassning till elevernas studieinriktning i ämnet, delaktighet samt grupp- och individanpassning i de granskade skolorna. Kvalitetsgranskningen genomförs i kurserna Svenska A och B på elprogrammet, omvårdnadsprogrammet, medieprogrammet samt barn- och fritidsprogrammet. Kvalitetsgranskningen genomförs på 42 skolor och i urvalet ingår skolor med såväl kommunala som fristående huvudmän.

Barn- och fritidsprogrammet på Duveholmsgymnasiet har ingått i kvalitetsgranskningen och resultatet redovisas i detta beslut. Underlaget till beslut består av en webbaserad enkät till elever och undervisande lärare i kurserna Svenska A och Svenska B. Vidare består underlaget av dokument från skolan samt av information som samlats in vid besök på skolan den 6-7 oktober 2009. I skolan genomfördes intervjuer med lärare, elever och skolledning samt genomfördes klassrumsobservationer. Beslutet grundar sig också på annan information som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller annat offentligt material. Företrädare för skolan har beretts möjlighet att ge synpunkter på sakinnehållet som ligger till grund för kvalitetsgranskningens beslut.

Ansvariga för kvalitetsgranskningen på Duveholmsgymnasiet har utredare Susanna Kellgren och utredare Siv Linell varit.

Fråge-/granskningsområden

Skolinspektionen har granskat två olika frågeområden:

1. Anpassar lärarna undervisningen i ämnet till elevgruppens studieinriktning?
2. Arbetar lärarna för att tillsammans med eleverna välja arbetssätt och innehåll i undervisningen som utgår från den enskilda elevens behov, förutsättningar och erfarenheter?

Beskrivning av besökt skola och program

Duveholmsgymnasiet i Katrineholm är ett kommunalt gymnasium som erbjuder tio nationella och tre lokala program. Skolan fick sitt nuvarande namn Duveholmsgymnasiet, vilket anknyter till en herrgård i området, i samband med den renovering som utfördes på skolan 2005. På skolan finns cirka 1 000 elever och cirka 110 undervisande lärare. Det program som granskats av Skolinspektionen är barn- och fritidsprogrammet på vilket 69 elever går. Eleverna på programmet kommer främst från Katrineholm, Flen och Vingåkers kommun.

Sedan 1 januari 2007 är Duveholmsgymnasiet en enda enhet i stället för den tidigare uppdelningen i två rektorsområden och rektorsteamet består av fyra rektorer. Barn- och fritidsprogrammets rektor, som tillträdde vårterminen 2009, ansvarar även för hantverksprogrammet och gymnasiesärskolan och vissa samarbetsprojekt finns på barn- och fritidsprogrammet med de tidigare åren i grundskolan och gymnasiesärskolan. I samband med skolans omorganisation flyttade barn- och fritidsprogrammet till nya lokaler som till stor del är anpassade efter programmets behov.

Barn- och fritidsprogrammet i Katrineholm har ett av de lägsta intagningspoängen i kommunen. En av orsakerna, som framförs av rektor, till att eleverna väljer andra program är att kommunens riktlinjer för anställning av förskolepersonal kräver förskollärarexamen i stället för barnskötarexamen som tidigare. Barn- och fritidsprogrammet har haft stora problem med hög frånvaro och orsaken till detta är, enligt rektor, att de elever som inte kommer in på sina första- och andrahandsval vid gymnasieansökningarna i stället söker till barn- och fritidsprogrammet. Ett flertal av de elever som söker till programmet har diagnostiserade inlärningsproblem och detta har bland annat resulterat i att undervisande lärare på programmet har nära samarbete med speciallärare samt att elever med behov har tillgång till bärbara datorer.

Lärarna på programmet är organiserade i ett arbetslag. I detta arbetslag ingår en av de på programmet undervisande svensklärarna. Den andra svenskläraren tillhör ett annat arbetslag på skolan.

Resultat 2008 för barn- och fritidsprogrammet vid Duveholmsgymnasiet, Katrineholm				
Genomsnittlig betygspoäng på programmet	Genomsnittlig betygspoäng i svenska för de som fick slutbetyg		Andelen elever med minst G i svenska	
	Svenska A	Svenska B	Svenska A	Svenska B
10,4	12,3	8,1	94,7 %	68,4 %

Skolverkets statistik 2009-10-05

Skolinspektionens iakttagelser och bedömningar

Anpassar lärarna undervisningen i ämnet till elevgruppens studieinriktning?

På barn- och fritidsprogrammet är samtliga lärare behöriga och de har arbetat ett flertal år på skolan, men båda svensklärarna är nya på programmet. Barn- och fritidsprogrammet har fått byta lokaler ett flertal gånger i samband med omorganisationer på skolan vilket har bidragit till viss oro bland både elever och personal. Samverkan är, enligt rektor, för tillfället inget tydligt uppdrag på programmet men det finns planer på samverkansprojekt på programmet längre fram. Rektor uttrycker i intervjun att detta är en medveten strategi då programmets huvudsakliga arbete nu fokuseras på att stabilisera arbetslaget, anpassa undervisningen till de nya lokalerna samt öka elevernas närvaro.

Skolinspektionens granskning visar på att möjligheterna till samverkan mellan svensk- och karaktärsämneslärarna är förhållandevis små på programmet. De förklaringar som ges till detta är att lärarna har svårt att hitta gemensamma planeringstider för samverkan, att svensklärarna är helt nya på programmet (sedan hösten 2009), att den ena av svensklärarna har en annan programtillhörighet och att den andra svenskläraren har schemalagd undervisning på de positioner då arbetslaget har arbetslagsmöten.

Av intervjuerna med undervisande lärare i svenska, karaktärsämneslärare och rektor framgår det att det finns en samsyn kring svenskämnets vikt för att skapa en helhet i utbildningen för eleverna, men att de få inslag av samverkan som sker mellan svensk- och karaktärsämneslärarna har sitt ursprung i spontana korridor möten. Samtliga lärare uttrycker en önskan om en bättre samverkan då eleverna, enligt lärarna, på så sätt får lättare att se programmet som en helhet. I samtliga intervjuer med både lärare, elever och rektor påtalar alla intervjuade tydligt att det finns stora möjligheter till samverkan på programmet om vissa schematekniska problem hittar sin lösning.

Av enkätundersökningarna framgår att svensklärarna tycker att samverkan sker i ganska hög utsträckning på programmet. En tolkning som är möjlig att göra av denna till synes motsägelsefulla bild är att svensklärarna i intervjuerna ger uttryck för att de ibland ser begreppet som liktydigt med begreppet samarbete och ett exempel som kan ges är att samarbetet med specialläraren ibland ses som ett samverkansarbete. Likaså

uttrycker både svensklärare och karaktärsämneslärare i samma fråga att samarbetet på programmet är stort i och med gemensamma studiedagar och att stor del av arbetslaget sitter i samma arbetsrum.

Av läroplanen för de frivilliga skolformerna framgår att rektor som ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal har ett ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen. Av kvalitetsgranskningen framgår att samtliga kurser på skolan och barn- och fritidsprogrammet utvärderas av både lärare och elever via ett gemensamt datorprogram och med uppföljande samtal. I huvudsak är det då kursernas innehåll som utvärderas. Tidigare utvärderingsresultat visar att undervisningen på programmet fungerar i stort, men någon specifik utvärdering av undervisningen i svenska har inte gjorts. Den utvärdering som eleverna gör i svenskkurserna, utöver den obligatoriska kursutvärderingen, är mer spontan. Detta får till följd att eleverna inte ges full möjlighet att under kursens gång utvärdera kursen tillsammans med läraren och att det inflytande som sker är främst beträffande arbets sättet. De av Skolinspektionen genomförda klassrumsobservationerna visar på visst elevinflytande men att eleverna återigen mer har fått välja *hur* de vill arbeta snarare än *vad* de ska arbeta med. Kunskapsresultaten i Svenska A och B har till viss del följts upp och utvärderats på programmet och de låga resultaten, främst i Svenska B, kan enligt rektor till stor del relateras till bristande närvaro. Närvaron på programmet granskas därmed kontinuerligt av både lärare och rektor.

Av intervjuer med både elever och lärare framgår att det i klassrummet och i undervisningen råder en stor öppenhet, flexibilitet, och respekt och undervisningen uppmanar till diskussioner. De av Skolinspektionen besökta lektionerna präglades av samma anda, men under lektionerna tydde inget på att samverkan låg till grund för lektionen. Under lektionen i Svenska A arbetade eleverna, både i grupp och individuellt, för att eleverna dels skulle få kännedom om vissa språkliga uttryck, dels lära känna varandra bättre då kursen nyligen startat.

Av intervjuerna med eleverna framgår att eleverna känner stor trivsel både på skola och på program. Eleverna uttrycker att de har förhållandevis höga förväntningar på svenskan vad de vill lära sig och tror att lärarna delvis känner till dessa förväntningar samt att svensklärarna har förhållandevis höga krav på eleverna. Den samverkan som eleverna säger sig kunna se på programmet är vid samläsning av viss litteratur som svenskläraren och karaktärsämneslärare samrätt om. Både elevintervjuer och resultaten från elevenkäter visar att eleverna uppfattar svenskämnet som viktigt men att eleverna har svårt att konkretisera tankarna i anknytning till detta. Av elevintervjuerna framgår också att eleverna i förhållandevis stor utsträckning inte känner till syftet med undervisningen.

Kvalitetsgranskningen visar att samverkan i kursen Svenska B mellan läraren i svenska och karaktärsämneslärarna samt anpassningen av undervisningen till elevernas studieinriktning i kursen kan vidareutvecklas. Elevintervjuerna visar på att en del elever önskar sig mer samverkan, särskilt i Svenska B, medan andra är nöjda som det är.

Generellt visar enkätundersökningarna och intervjuerna med eleverna att de i mycket liten utsträckning upplever att någon samverkan skulle ligga till grund för undervisningen under lektionerna och mest märkbart är detta endast i Svenska B där en mycket stor del av eleverna i enkätundersökningen uttrycker att de inte upplever någon samverkan alls. Den av Skolinspektionen besökta lektionen i Svenska B var en förberedelse för det kommande nationella provet vilket är obligatoriskt för samtliga gymnasieprogram, men att arbetet med texterna inför provet inte visade några inslag av anpassning till studieinriktningen. Svenskläraren i Svenska B gav i intervjun uttryck för att programmålen inte ligger till grund för undervisningen i Svenska B, utan att kursmålen i Svenska B för tillfället är utgångspunkten då läraren är ny på programmet. Samtidigt framkommer under intervjun med svenskläraren att hon inte har sin tillhörighet på barn- och fritidsprogrammet och att hon större möjlighet till samverkansprojekt i svenska på det program där hon har sin ursprungsbehörighet. Läraren framhåller också i intervjun att hon skulle önska mer samverkan med karaktärsämneslärarna på barn- och fritidsprogrammet.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns utrymme för att i både kursen Svenska A och Svenska B vidareutveckla samverkan mellan lärarna i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt vidareutveckla anpassningen i undervisningen till elevernas studieinriktning. Denna bedömning ligger i linje med vad som planeras enligt rektor och vad som önskas av lärarna på programmet. Skolinspektionen bedömer att rektor, som ett led i detta utvecklingsarbete, framöver bör se till att tid för planering avsätts för samverkan mellan undervisande lärare i svenska och karaktärsämneslärare kring båda kurserna Svenska A och Svenska B.

Arbetar lärarna för att tillsammans med eleverna välja arbetssätt och innehåll i undervisningen som utgår från den enskilda elevens behov, förutsättningar och erfarenheter?

Av läroplanen för de frivilliga skolformerna (Lpf 94) framgår att läraren ska se till att elever får ett verkligt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen. Vidare ska läraren planera undervisningen tillsammans med eleverna samt tillsammans med eleverna utvärdera undervisningen.

Vid intervjuer med lärare och elever framkommer det att elevernas möjlighet till inflytande är begränsat. Planeringen av undervisningen i kurserna i svenska görs huvudsakligen av läraren i svenska och där samverkan sker görs den främst utifrån spontana inslag mellan andra lärare på programmet. Eleverna medverkar i förhållandevis liten utsträckning i själva planeringen av kurserna, särskilt i Svenska A. Av elevenkäterna framgår att eleverna i olika utsträckning upplever att de kan påverka undervisningen och i elevintervjuerna framkommer att denna påverkan i huvudsak begränsas till val mellan olika alternativ avseende arbetssätt, arbetsformer och redovisningsformer. I

intervjuerna med läraren i svenska och eleverna framkommer vidare att elevernas påverkan många gånger mer tenderar att vara reaktiv än aktiv, det vill säga att elevernas påverkan inskränker sig till att i en viss situation vilja ändra något i den gällande planeringen snarare än att eleverna aktivt deltar i planeringen av undervisningen. I intervjuerna med svensklärarna framkommer att de vid introduktionen av kurserna både samtalar med eleverna och erbjuder dem att påverka undervisningen, men att elevernas inflytande och medbestämmande mer handlar om *hur* moment genomförs än *vad* som ska genomföras. Programmålen tycks inte vara kända av svensklärarna. De av Skolinspektionen besökta lektionerna bekräftar ovanstående intryck.

En viktig förutsättning för att eleverna ska kunna utöva ett inflytande över undervisningen är att de har kännedom om kursplanernas mål. Vid intervjuerna med lärarna i svenska och elever framkommer att målen och betygskriterier i svenskkurserna går igenom vid kursstart. Eleverna uppger i intervjuer och i enkätsvaren att de i ganska hög grad upplever sig förstå målen och betygskriterierna men att eleverna inte lägger någon större vikt vid dem i samband med kursens arbetsuppgifter. Vidare framkommer att betygskriterierna, men inte målen, tas upp under kursens gång i samband med de uppgifter eleverna ska arbeta med. Sammanfattningsvis visar granskningen att eleverna inte fullt ut görs medvetna om undervisningens syfte då det inte görs en anknytning till kursplanemålen eller programmålen inför olika undervisningsmoment.

Av läroplanen för de frivilliga skolformerna framgår det att rektor som ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal har ett ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de riksgiltiga målen. Lärarna i svenska utvärderar undervisningen via ett datorprogram tillsammans med eleverna efter att kurserna är avslutade. I huvudsak är det kursernas innehåll som då utvärderas. Den utvärdering som sker under kursernas gång är i övrigt spontan. Detta får till följd att eleverna inte ges möjlighet att utöva ett inflytande över undervisningen genom att utvärdera den tillsammans med läraren. Av rektorsintervjun framkommer att rektor har en förhållandevis stor prioritering av svenskämnet och att svensklärarnas upplägg av undervisningen i framtiden ska utvärderas.

Läroplanen för de frivilliga skolreformerna anger att läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Elevgruppen på programmet beskrivs av rektor och lärare som mycket heterogen. Det finns en stor variation mellan eleverna avseende förutsättningar och behov. På sikt uppger rektor att hon har för avsikt att omfördela undervisningstimmarna i svenskkurserna på programmet, företrädesvis i kursen Svenska B, för att frigöra mer resurser explicit till de elever som har svårt att nå målen i svenska.

Intervjuade elever uppger att de trivs mycket bra på programmet. De upplever också att utbildningen till stor del är relevant och att de blir väl omhändertagna. Intervjuade elever har dock en ganska otydlig bild av vad de själva vill utveckla för kunskaper genom undervisningen i svenska men hänvisar till viss del till att de vill bli bättre på att stava, skriva och redovisa muntligt. Av intervjuerna med lärarna i svenska och eleverna framgår att svensklärarna genom enskilda samtal och personliga brev från eleverna

till läraren försöker ta reda på elevernas förutsättningar, behov, intressen och erfarenheter. De intervjuade eleverna uppger att de upplever att läraren på detta sätt skaffar sig en förhållandevis god bild av elevernas förväntningar, förutsättningar och behov. I elevintervjuerna framgår dock att de personliga brevens syfte framstår som något otydligt och att eleverna inte är medvetna om att de personliga breven kan påverka undervisningens innehåll och upplägg.

I kursen Svenska A uttrycker elever i intervjuerna att de har förhållandevis stor möjlighet att påverka undervisningens arbetsformer, men att innehållet uppfattas som relativt lärarstyrt. Av kvalitetsgranskningen framkommer det att lärarna i svenska i större utsträckning skulle kunna använda sina kunskaper om eleverna för att försöka möta varje elev där han/hon befinner sig. Detta tar sig bland annat uttryck i att läraren försöker finna litteratur som passar den enskilde individen. I kursen Svenska B uttrycker eleverna att de har större möjlighet att påverka kursens innehåll när de väljer litteratur utifrån olika epoker, men att arbetsformen till viss del är styrd. Eleverna ger också i intervjuerna uttryck för att deras egna erfarenheter tas upp i mycket liten utsträckning och att de själva inte heller kan se att dessa erfarenheter kan vara relevanta för ämnet.

Att undervisningen anpassas efter elevers förutsättningar och erfarenheter har av forskare lyfts fram som en framgångsfaktor (t ex Bergman, 2007; Westman, 2009). Svensklärarna uppger i intervjuerna att de använder sig av sina kunskaper om eleverna för att försöka möta varje elev där han/hon befinner sig. Enligt lärarna är några av framgångsfaktorerna för att undervisningen ska lyckas att läraren har goda kunskaper i ämnet, att undervisningen präglas av lyhördhet, flexibilitet, en god relation mellan lärare och elever, respekt, samtal och öppna diskussioner. Skolinspektionen bedömer att eleverna ges möjlighet att prova olika arbetssätt där lärandet kan ske enskilt, i grupp eller i helklass. Såväl lärare som elever uppger att läraren försöker ge utmaningar till de elever som behöver det. Det stöd som ges i ämnet anknyter tydligt till respektive kurs och samtliga intervjuade uppger att det finns ett mycket väl fungerande samarbete med den speciallärare som är kopplad till programmet kring elever i behov av särskilt stöd och att skolan också kan erbjuda talböcker och bärbara datorer till elever som behöver den formen av stöd. Både elever och lärare uppger också i intervjuer och enkätundersökning att eleverna i ganska hög utsträckning får studiero under lektionerna vilket de av Skolinspektionen observerade lektionerna också tyder på.

Andra framgångsfaktorer som forskning tar upp är att äkta kommunikativa sammanhang, det vill säga möjligheter för eleverna att kommunicera utifrån sina erfarenheter och förutsättningar samt att elevers förmågor att uttrycka sig muntligt, blir en nyckel till deras intresse för att bland annat läsa och skriva. De av Skolinspektionen observerade lektionerna och samtliga intervjuer visar på att lektionerna är förhållandevis lärarstyrd. Ett flertal elevers kommentarer visar på att svenskämnet är det ämne inom vilket de uppfattar att man ska lära sig stava, skriva och uttrycka sig vilket också uppfattas som relevant i yrkeslivet, men av elevintervjuerna framgår också att de texter som eleverna får läsa ofta ses som irrelevanta både för den egna personliga utvecklingen och för yrkeslivet. Eleverna uttrycker i intervjuerna att de önskar sig mer öppna diskussioner kring litteraturen i svenska och att de har svårt att förstå vilken relation litte-

raturen har till dem på ett personligt plan, främst i kursen Svenska B. Här finns som kvalitetsgranskningen ser det, ytterligare möjligheter till att skapa äkta kommunikativa sammanhang som anknyter till ett mer programanpassat textutbud.

Av kvalitetsgranskningen framgår det att lärarna i svenska i viss utsträckning använder sig av andra medier än skrivna texter i undervisningen. Kursplanen för ämnet svenska använder sig av begreppet "ett vidgat textbegrepp". Begreppet används i beskrivningen av ämnet och ämnets syfte samt i de mål ämnet ska sträva mot. Flera formuleringar i kursplanen pekar mot detta vidgade textbegrepp, som till exempel "litteratur och bildmedier", "olika slag av texter såväl skrift- som bildbaserade" samt inte bara läsning utan även "avlyssning, film video etc.". Det får anses vara ett faktum att dagens elever både konsumerar och producerar via ett antal olika medier som upplevs som viktiga för eleverna och som utövar ett stort inflytande på dem. Detta faktum gör det också viktigt att eleverna kan förhålla sig kritiska och självständiga till det de möter i de nya medierna. I kursplanens mål att sträva mot anges också att skolan i sin undervisning ska sträva mot att eleven "fortsätter att utveckla den egna läskunnigheten, så att förmågan att tolka, kritiskt granska och analysera olika slag av texter, såväl skrift- som bildbaserade, svarar mot de krav som ställs i ett komplicerat och informationsrikt samhälle". Att andra medier än skrivna texter används i ganska liten utsträckning i undervisningen kan utöver skillnaderna i anpassningen av undervisningen till studieinriktningen vara en del i förklaringen till varför eleverna i granskningen i mycket olika utsträckning uppger sig uppleva texterna som intressanta och relevanta. Skolinspektionen bedömer att svenskundervisningen i högre utsträckning bör ta hänsyn till att dagens elever använder många olika medier för att producera och ta del av texter och budskap.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna ges möjlighet att prova olika arbetssätt men att deras inflytande över innehåll, arbetssätt och arbetsformer behöver utvecklas. Eleverna bör vidare i högre utsträckning involveras i planeringen av undervisningen. Skolinspektionen bedömer att kopplingen mellan moment i undervisningen och kursplanemålen behöver bli tydligare så att eleverna i högre grad görs medvetna om undervisningens syfte och att den relateras till eleverna på ett personligt plan. Eleverna bör vidare som ett led i utvecklandet av deras inflytande över undervisningen ges möjlighet att tillsammans med läraren utvärdera undervisningen under kursen. Skolinspektionen bedömer att anpassningen i undervisningen till elever behov, förutsättningar och erfarenheter överlag fungerar väl men att undervisningen i högre utsträckning bör ta hänsyn till att dagens elever använder många olika medier för att producera och ta del av texter och budskap. Skolinspektionen bedömer vidare att rektor som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal behöver ta ett något större ansvar för att resultaten i ämnet svenska på programmet systematiskt följs upp, utvärderas och analyseras. Lärarna behöver vidare öka sin förtrogenhet med programmålen för att bidra till en större helhetssyn på utbildningen.

Skolinspektionens slutsatser samt rekommendationer/krav på åtgärder:

Anpassar lärarna undervisningen i ämnet till elevgruppens studieinriktning?

Arbetar lärarna för att tillsammans med eleverna välja arbetssätt och innehåll i undervisningen som utgår från den enskilda elevens behov, förutsättningar och erfarenheter?

Av kvalitetsgranskningen framgår att det finns ett större utrymme för att i kurserna Svenska A och B vidareutveckla samverkan mellan lärarna i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt vidareutveckla anpassningen i undervisningen till elevernas studieinriktning. Elevernas möjligheter till inflytande över undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer i ämnet är begränsade. Eleverna bör ges större möjligheter att planera undervisningen tillsammans med läraren samt tillsammans med läraren utvärdera undervisningen under kursens gång. I undervisningen finns en strävan att utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar och erfarenheter men litteraturen i undervisningen, främst i Svenska B, kan i högre grad anknytas till eleverna på ett personligt plan. Användningen av andra medier än skrivna texter i undervisningen kan utvecklas så att undervisningen i högre grad tar hänsyn till att dagens elever använder många olika medier för att producera och ta del av texter och budskap. Detta för att ge eleverna ökade möjligheter att fortsätta att utveckla den egna läskunnigheten, så att förmågan att tolka, kritiskt granska och analysera olika slag av texter, såväl skrift- som bildbaserade, svarar mot de krav som ställs i ett komplicerat och informationsrikt samhälle.

Rekommendationer

- Att kurserna Svenska A och Svenska B vidareutvecklas gällande samverkan mellan lärarna i svenska och lärarna i karaktärsämnena samt att anpassningen av undervisningen vidareutvecklas i förhållande till elevernas studieinriktning.
- Att eleverna ges ökat inflytande över undervisningens innehåll, arbetssätt och arbetsformer.
- Att kopplingen mellan undervisningsmoment och kursplanemålen tydliggörs så att eleverna i högre grad görs medvetna om undervisningens syfte.
- Att undervisningens litteratur, främst i kursen Svenska B, i högre grad anknyter till eleverna på ett personligt plan.
- Att undervisningen i svenska i högre utsträckning bör ta hänsyn till att dagens elever använder många olika medier för att producera och ta del av texter och budskap.
- Att svensklärarna utökar sin förtrogenhet med programmålen för att bidra till en större helhetssyn på utbildningen.
- Att rektor tar ett större ansvar för att resultaten i ämnet svenska systematiskt följs upp och analyseras.

Uppföljning m.m.

Duveholmsgymnasiet ska senast inom sex månader från dagen för beslutet, dvs. senast den 13 december 2010 till Skolinspektionen, avdelningen i Linköping, redovisa vilka åtgärder som vidtagits.

På Skolinspektionens vägnar

Enhetschef
Lotta Kårlind

Utredare
Marie-Louise Hultman

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråd Michael Erenius, utredare Susanna Kellgren och utredare Siv Linell deltagit.

Bilaga

Författnings- och forskningsöversikt